بررسی فراز و فرودهای روابط روسیه- ایران در گفت و گو با «لوان جاگاریان»، سفیر مسکو در تهران

دخالت غربی یا رفاقت شرقی؟

علی باکزاد

با نماینده روس در ایران بیش از یک ساعت و در فضایی آرام گفت‌وگو کردیم. کار خوب جلو رفت و بحث‌ها هرچند گاهی تندوتیز در میان ما ردوبدل می‌شد اما در نهایت به جواب می‌رسید و از التهاب فضا کم می‌شد. سفیر روس، آرام اما با قاطعیت سخن می‌گفت و ما نیز سعی کردیم هم درباره ایران و هم در مورد اتفاقات تلخی که در اوکراین رخ می‌دهد، کمی بی‌پروا سخن بگوییم و برای دقایقی حتی فضای گفت‌وگو را از دایره میزبان و میهمان خارج کنیم. گپ‌وگفتی که شکل گرفت با همه این حرف‌ها شیرین بود. شاید چون لوان جاگاریان پابه‌پا جلو می‌آمد و سعی می‌کرد ایرادهای ما را در نحوه ارتباط با ایران با حضور در اوکراین نپذیرد. ببراه نیست اگر بگوییم گارش را بلد است و کمی هم دل پری داشت از بحث‌هایی که معتقد بود در مورد روسیه به انصاف طرح نمی‌شوند و ریشه آنها را در شیطنت‌های غربی‌ها می‌دانست. در یک‌سو روزنامه «شرق» است و در سوی دیگر سفیر پرماجرای روس که قطعا در این روزها بیش از همه سفیرها در تیررس بحث‌ها و حاشیه‌های مختلف قرار دارد. از جاگاریان قدردانی می‌کنیم که ما را پذیرفت و به پرسش‌هایمان پاسخ داد. متن گفت‌وگو با سفیر روسیه در ایران را در ادامه بخوانید.

● شما چند سال است به عنوان سفیر در ایران هستید؟

۱۱ سال. ماموریت دوم من است. پیش از این هم پنج سال در ایران بودم.

● از ایران و تهران خسته نشدید؟

نه خسته نشدم. منتها بعد از انتشار آن عکس با سفیر انگلیس، جنجال بدی به پا شد. من قصد توهین نداشتم و از خود شما می‌پرسم: چهار سال پیش یعنی سال ۲۰۱۷ همین‌جا عکسی را با سفیر پیشین انگلیس آقای «نیکولاس هایتون» گرفتم، ولی هیچ‌کس هیچ حرفی نزد اما چرا برای آن عکس، های‌وهوی به پا شد؟

دوم اینکه آن زمان که کنفرانس تهران برگزار شد ما، آمریکا و انگلیس علیه یک دشمن مشترک یعنی «آلمان فاشیستی» جنگیدیم. چرا نیروهای شوروی و آمریکا نتوانستند با هم متفق باشند؟ چون رضاخان و هیتلر روابط خوبی نزدیکی داشتند. آقای اسفندیاری رئیس مجلس وقت ایران با هیتلر ملاقات کرد. چندین بار به رضاخان هشدار دادیم که تمام همکاری‌های خود با آلمانی‌ها را قطع کنید چون خطری جدی برای باکو و مناطق نفت‌خیز ما محسوب می‌شد اما کفتند نخیر. به افغانستان هم همین‌طور فشار آوردیم.

اگر در شرط با قبحای مجازی بچرخید موشه می‌شود در صد بسیاری از مردم ایران به آمریکا و روسیه نگاه خوبی ندارند. به دلیل وقایع تاریخی که خودتان بهتر می‌دانید، تمامیت ارضی ایران در طول تاریخ حفظ نشده و خیلی از مواقع قول‌ها و وعده‌هایی که روسیه به عنوان یک دوست و شریک دیپلماتیک، تجاری، سیاسی، اقتصادی و نظامی به ایران داده، به وقوع نپیوسته است. برای مثال می‌توانیم به نیروگاه «بوشهر» اشاره کنیم و تاریخی به آن نگاه بیندازیم.

مظهورتان از نیروگاه بوشهر چیست؟

● با وجود قول و قرارهایی که از سوی روسیه به ما داده شد، هنوز این نیروگاه آن‌طور که باید به بهره‌برداری نرسیده است...

من باید کلیه این حرف‌هایتان را بشنوم. شما بدعکارید و برای بوشهر پول نمی‌پردازید. آقای «لاوروف» قبلا هم در گفت‌وگویی که با وزیر امور خارجه داشتند، به ایشان گفتند.

● بگویانی وعده‌های مربوط به آن نیروگاه عملی شده که اکنون حتی نمی‌توانند برق خود بوشهر را بدهم.

اما نیروگاه بوشهر ۹ سال است کار می‌کند.

● ولی توانایی‌اش پایین است. از مردم سطح شهر هم سؤال کنید متوجه می‌شوید که نیروهای زیادی در طول سال خاموشی وجود دارد و برق در شهر نیست.

شما چیزهای زیادی را نمی‌دانید و من هم نمی‌توانم جزئیات را به شما بگویم. بعضی چیزهاست که من نمی‌خواهم افشایش کنم اما آنچه واضح و روشن است، این است که ایران چند صد میلیون بورو بدهکار ماست و پرداخت هم نمی‌کند. چطور می‌شود شما اطلاع نداشته باشید!

● یعنی شما به طور مشخص از بدهکاری مالی ایران به روسیه خبر می‌دهید؟

خیلی «علی‌اکبر صالحی»، که رئیس سابق انرژی اتمی بودند، چند روز پیش گفتند ۵۰۰ میلیون و خورده‌ای بدهکارند، ولی مبلغ بیش از اینهاست. با وجود این اتفاق‌ها و طبق قرارداد، ما می‌توانیم از ایران برویم ولی نرفتیم و ماندیم.

● به‌جز اتمام پروژه دوسنی و وقافت با ایران را هم باید در نظر گرفت. مثل پایگاه شکاری «همدان» که به نوعی برای استفاده هواپیماهای نظامی در اختیار روسیه قرارگرفت. وضع هم بکوپم ایران را روسیه در شرایط خطرناک است. شما روابط ویژه‌ای با ایران دارید و شاید قدرتمندترین سفیر در ایران باشید. می‌خواهم بکوپم ایران چه جامعه ایرانی اتمی وجود دارد و مردم ما را چگونه می‌بینید؟

من فقط نظر خود را ابراز می‌کنم و نمی‌کویم مطبوعات ایران حتما باید بنویسند که به «عملیات ویژه نظامی» است.

● بله. ولی در جایگاه سفیر روسیه شرایط کمی متفاوت است.

پس من باید چه کار کنم؟ یعنی نظر خودم را اعلام نکنم و در سکوت بنشینم؟ حرف‌های این رادیوهای بیکانه را تکرار کنم؟

● خیر. فقط بازتاب حرف‌های شما در جامعه را بازگو کردم.

بازتاب دربرنی نیست و احیانا یک قسمت از جامعه متاسفانه تحت تاثیر رادیوهای بیکانه قرار گرفته است.

● به نظر شما علت چیست؟

من نمی‌دانم از خودشان بپرسید. ولی به آنها نباید اعتماد داشته باشید. برخورد این کشورها مثل برخورد قبل هدفشان این است که ارزش‌های پوچ خود مانند همجنس‌بازی و چیزهای خیلی کثیف را به ایران بیاورند ولی ما مخالفت می‌کنیم. در ساختارهای بین‌المللی، ما و ایران چه درخصوص حقوق بشر و چه درخصوص مسائل دیگر از یکدیگر حمایت می‌کنیم؛ چون ما هر دو در حال‌حاضر در یک سنگر هستیم.

● به همان اندازه که روسیه نقد دارم، این نقد به آمریکا هم وارد است؛ چون در سفرم به «اوکراین» تصاویری را دیدم که می‌توانیم ضمانت بدهیم این اتفاقات ناخوشایندی که پیش آمده، درصد زیادی توسط آمریکایی‌ها شکل گرفته است؛ یعنی به نظر من آمریکا تا آخرین سرباز اوکراین مقابل روسیه می‌جنگد. البته بحث روسیه جداست که در ادمه به آن می‌پردازیم...

درست است. این حرفتان کاملا درست است.

● من به هیچ روایت یا انگیزه سیاسی تعلق خاطر ندارم. بعد از طالبان، افغانستان بودم، یک تجربه درعراق دارم و یک تجربه در اوکراین. هر چیزی را که واقعی باشد، روایت می‌کنم.

زمان شوروی سابق تجربه بودن در افغانستان را داشتم. شاهد تحرکات نیروهای شوروی در افغانستان بودم. سال ۱۹۸۹ به عنوان مترجم برای «رفیق نجیب» و فرمانده‌های شوروی ترجمه می‌کردم و می‌توانم شکست تکنیکی ارتش شوروی در افغانستان را مقایسه کنم. ۳۰ سال طول کشید. چرا توضیح نمی‌دهید که چرا شکست خوردند؟

● شما آن زمان کار بودید؟

هم کابل بودم و هم مازارشریف. سرکنسولگری اول شوروی قبل از فروپاشی روسیه بودم و بعد از فروپاشی از ترمس آنجا آمدم.

● در جایی گفتید که کشورهای اروپایی قصد دارند بحث سکشوال را در ایران رواج دهند. درمقابل این حرف شما من را یاد یک توییتی منتصب به شما یا یک فرد دیگری می‌اندازد که گفته بود توریست‌های روس به دلیل الکل و حجاب به ایران نمی‌آیند. برخورد‌ها ظاهرا متفاوت است ولی ما در نهایت ارزش‌هایی داریم که محترم هستند...

نه‌فقط ایران بلکه همه کشورهای دنیا ارزش‌های خودشان را دارند؛ پس چرا ما باید ارزش‌های دیگری را بپذیریم. درخصوص سفر روسیه‌ها به ایران هم من این‌گونه نگفتم. من گفتم توریست‌های روسی دست‌نمیه‌هی به ایران نمی‌آیند. این یک هشدار برای گردشگران روس خاتم بود که بدانند باید حجاب را رعایت کنند؛ چراکه به واقع قوانین داخلی ایران احترام قائلیم. برای مثال مشروب در ایران مثل کشورهای خلیج فارس ممنوع است. بنابراین من گفتم این را قبل از اینکه به ایران سفر کنید مدنظر بگیرید. مگر چیزهای عظیمی گفته بودم؟ اینجا مجاز است؟ بی‌حجاب بودن اینجا مجاز است؟ پس چرا به ما حمله کردند؟ این را رادیوهای بیکانه گفتند که اجیاری است. بعد هم روزنامه‌های اصلاح‌طلب و سایر روزنامه‌ها از من انتقاد کردند. ولی من مگر دروغ گفتم؟ چرا حمله کردند؟ می‌خواستند بکویند اگلی سفیر شما درست نمی‌کویید. حجاب برای خانم‌ها اجباری نیست و الکل مجاز است...

● شما مدت‌ها پیش توییتی زده و به مطبوعات ایران گفته بودید به جای استفاده از کلمه «جنگ» از «اقدامات ویژه نظامی» استفاده کنید. رفتارهای این شکلی به نظر شما که تعیین تکلیف برای مطبوعات کشور ایران نیست؟

این حرف را در رسانه‌های غربی بعضا رادیو بی‌بی‌سی فارسی، رادیو دیوژ «فردا» و ایران‌اینترنشنال گفتند. من فقط نقل قول کردم. شما چنگ نمی‌کویید.

به نظر ما این عملیات ویژه نظامی است اما اگر شما می‌خواهید استفاده کنید، این کار شماست و ما اصلا به شما چیزی نمی‌کویید. متاسفانه این چیزها باعث اختراف می‌شود. من نگفتم شما حتما باید این‌کونه بکویید. حق تو ندارم به یک دستور بدهم.

● شما به عنوان یک کشور قدرتمند و همچنین کشوری که در ایران با هم دو نوبت محسوب می‌شود و شرایط تنگاتکی با ما دارد، این توییت را زدید. طبیعتا توییت شما با توییت سفیر لهستان، اوکراین یا رومانی فرق متفاوت است. شما روابط ویژه‌ای با ایران دارید و شاید قدرتمندترین سفیر در ایران باشید. می‌خواهم بکویم لوان جاگاریان جامعه ایرانی تمامی حامی جاگاریان دارد و مردم ما را دوست دارند.

من فقط نظر خود را ابراز می‌کنم و نمی‌کویم مطبوعات ایران حتما باید بنویسند که به «عملیات ویژه نظامی» است.

● بله. ولی در جایگاه سفیر روسیه شرایط کمی متفاوت است.

پس من باید چه کار کنم؟ یعنی نظر خودم را اعلام نکنم و در سکوت بنشینم؟

● خیر. فقط بازتاب حرف‌های شما در جامعه را بازگو کردم.

بازتاب دربرنی نیست و احیانا یک قسمت از جامعه متاسفانه تحت تاثیر رادیوهای بیکانه قرار گرفته است.

● به نظر شما علت چیست؟

من نمی‌دانم از خودشان بپرسید. ولی به آنها نباید اعتماد داشته باشید. برخورد این کشورها مثل برخورد قبل هدفشان این است که ارزش‌های پوچ خود مانند همجنس‌بازی و چیزهای خیلی کثیف را به ایران بیاورند ولی ما مخالفت می‌کنیم. در ساختارهای بین‌المللی، ما و ایران چه درخصوص حقوق بشر و چه درخصوص مسائل دیگر از یکدیگر حمایت می‌کنیم؛ چون ما هر دو در حال‌حاضر در یک سنگر هستیم.

● به همان اندازه که روسیه نقد دارم، این نقد به آمریکا هم وارد است؛ چون در سفرم به «اوکراین» تصاویری را دیدم که می‌توانیم ضمانت بدهیم این اتفاقات یک هیئت خیلی بزرگ به تاریخ ۲۵ ماه می‌وارد تهران شدند. الان در نتیجه همان سفر، رفت‌وآمدها بیشتر شده است.

● اینها منافع شما در ایران است؟

نه فقط منافع ما در ایران بلکه منافع ایران در روسیه. ما فقط دنبال منافع خود نیستیم. هر نوع همکاری باید متقابلا مفید باشد.

● منافع ایران در روسیه چه چیزهایی است؟

مثلا ایران می‌تواند اجناسی را که به آن نیاز داریم به ما بفروشد و اجناسی را که خودش نیاز دارد، از ما بخرد. البته این دوجانبه نیست. ارتباط با اوراسیا هم به همین شکل است. به‌زودی یعنی از (چهارم تا ششم جولای) در اصفهان دوره آتی مذاکرات بین اوراسیا و نمایندگان دولت ایران برگزار خواهد شد. بلکه من باید بین پرانتز بگویم این همکاری و تجارت نه فقط بین ایران و روسیه بلکه بین پنج کشور اتحادیه اوراسیا بیشتر شود.

● ایران قرارداست که در بریکس هم عضو شود؟

ایران درخواست کرده است اما برای عضویت کامل ایران نیاز به یک فرآیند است. «لاوروف» گفتند که ایران و آرژانتین کشورهای محترمی هستند؛ بنابراین این درخواست را پیگیری خواهیم کرد.

● الان که شرایط تحریم‌ها و ارز را در روسیه شدت گرفته؛ این موضوع مطرح شده است که روسیه نفتش را با قیمت پایین‌تر به مشتری‌های در زمان تحریم می‌فروشد و عملا بازار ایران را یک میلیون و نیم بشکه نفت به روزی نزدیک ۳۵ تا ۴۵ هزار بشکه رسیده است. آیا این در راستای همان همکاری دوجانبه است یا به ایجاد روسیه مجبور شده با بحث مشتری‌های جدید، گاز، نفت و منابع انرژی‌اش را جایگزین منابع انرژی ایران با مشتری‌هایی مثل هند، چین و کشورهای دیگر کند.

ما هم این شایعات را خواندیم. ارقامی که شما آوردید به نظر من ارقام درستی نیست. چون در روزنامه‌ها می‌خواهم که جمهوری اسلامی صادرات نفت را افزایش داده است. راجع به این موضوع آقای اوجی با «الکساندر نواک» صحبت کردند و به این نتیجه رسیدند که ما باید رایزنی‌های مشترک بکوییم اینکه بکویید ایران را می‌بذیرم ما از نفت بکاره کرده و من تاکید می‌کنم با دوستان ایرانی در وزارت نفت رابطه خیلی خوبی داریم. در رایبز سال جاری یعنی سه، چهار ماه بعد، دو این برای هر دو طرف خیلی مهم خواهد بود.

● شما گمی می‌کنید در این دور «برجام» دوباره احیا می‌شود؟ البته فکر می‌کنم باید اسم برجام را جوز کرد.

چرا؟

● به دلیل عهدشکنی‌های آمریکا، بدقولی‌های اروپا و اختلافات و کارشکنی‌های بزرگی که وجود دارد. فکر نمی‌کنم چیزی دیگر از برجام مانده باشد؟

ما دیپلمات هستیم پس همیشه باید خوش‌بین باشیم. من برای دوستان ایرانی آرزوی موفقیت می‌کنم.

● به بحث اهداف روسیه در اوکراین رسیدیم. فکر می‌کنید این اهداف تا الان برای کشور روسیه موفقیت‌آمیز بوده است یا خیر؟

بله. یک باز دیگر هم تکرار می‌کنم که اگر روزنامه‌های ایرانی می‌خواهند بکویند این «جنگ» روسیه و اوکراین است. این نظر آنهاست.

● جنگ از نظر شما چه معنایی دارد؟ اوکراین تا بدین حد هشت سال از خاک خود در مقابل تجاوز عراق دفاع کرد. خودتان بهتر می‌دانید که اغلب کشورهای دنیا از لحاظ تسلیحاتی و عملیاتی حامی عراق بودند و شهرهای غربی این را بیان کردند. موشک می‌زدند، تانک، نیروی نظامی کلاسیک روی زمین و... می‌خواهم بدانم اینها تعریف یک جنگ نیست؟

به عنوان ناظر در انتخابات اوکراین در سال ۲۰۱۰ در شهر لووف حضور داشتم. در آن زمان آقای «ناتوکوویچ» پیروز شدند و همه قبول کردند که آقای ناتوکوویچ رئیس‌جمهور قانونی اوکراین هستند. از غربی‌ها می‌پرسم آنچه در سال ۲۰۱۴ اتفاق افتاد چه بود؟ این انتقال دموکراتیک قدرت بود از طرف آقای ناتوکوویچ که به روسیه فرار کرد و کودتا بود. کودتا بود که وزرای امور خارجه «آلمان و لهستان آمدند تضمین کردند که یک توافق و مذاکرات بین مخالفان ناتوکوویچ و خود ناتوکوویچ باشد. ولی این را زیر پا گذاشتند. این کودتا بود. من از غربی‌ها می‌پرسم. «آرسنی یاتسنیوک» و «الکساندر تورچینف» که در سال ۲۰۱۴ به قدرت رسیدند در نتیجه انتخابات آمدند؟ خیر. وقتی من اینها را می‌گویم خواهش کردم این را بیکویی کنند. ولی جیزی برایشان مناسب نیست سکوت می‌کنند. دوم اینکه در کریمه همه‌پرسی برگزار شد. اکثریت مردم کریمه تصمیم گرفتند وارد روسیه شوند. ولی من سؤال می‌کنم در کوزوو که در نتیجه جنگ در صربستان، به‌صورت غیرقانونی صربستان را بمباران کردند. مناطق مسکونی صربستان را مصدوم کردند. این مگر جنگ نبود؟ از طرفی سازمان ملل متحد اصلا مجوزی صادر نکرد. ولی هیچ‌کس آمریکا را متهم و محکوم نکرد و کوزوو را جدا کردند. این قانونی بود؟ خیر. غیرقانونی بود. آنجا تعداد زیادی از صرب‌ها در مناطق شمال کوزوو زندگی می‌کنند. از سال ۲۰۱۴ روس‌ها گفتند ما نمی‌خواهیم زیر سلطه رژیم ناربسیستی و فاشیستی زندگی کنیم. به طور منظم حمله می‌کردند و با بمباران مردم بی‌گناه را می‌کشتند. می‌دانید چند هزار نفر کشته شدند؟ آن زمان اروپا کجا بود؟ فقط ایران و روسیه را محکوم می‌کنند. پس چرا درباره کسانی که کشته شدند چیزی نمی‌کویند؟ از سال ۲۰۱۴ تا سال ۲۰۲۲ سکوت کامل بود. آیا این دورویی نیست؟ دوگانگی نیست؟ جان روس‌ها اهمیتی ندارد و جان آنهاست که قیمت دارد؟ همه ما برابر و مساوی هستیم. مهاجران مسلمانان که در لهستان کتک خوردند. از افغانستان، عراق و... خود غربی‌ها این کشورها را نابود کردند. عراق را نابود کردند برای اینکه آمریکا اجازه داد که عراق به انگلیس در جنگ اوکراین و ناتو شرکت نمی‌کنیم. تانو جنگجویان خود را می‌فرستد.

به یاد دارید سفارت اوکراین اعلامیه داد که از جنگجویان ایرانی دعوت کرده که به اوکراین بروند و بجنگند. ما اقدام کردیم. خواهش کردیم این را بیکویی کنند به زبان اوکراینی، فارسی و انگلیسی. این کار مداخله آشکار در امور داخلی ایران است. چرا سفارت اوکراین این کار را کرد؟ است؟ ما می‌کویم این انتخاب ما نبوده ما را مجبور کردند. اگر ما عملیات را شروع نمی‌کردیم اوکراینی‌ها به «دونتسک» و «توتیاس» حمله و روس‌ها را نابود می‌کردند. به این فکر نمی‌کنید؟ آنها وقتی در افغانستان بودند. این کار داشتند چون افغانستان برای آنها یک تلاقی شد. اما حالا از افغانستان جدا رفتند بعد از شکست تنگین فرار کردند. من خاطرشان می‌کنم شکست سال ۳۰۰۳ حمله سازمان ملل متحد نیز را محکوم کرد و آنها را محکوم کرد؟

● من به همه اینها معتقدم. به ویتنام، عراق، افغانستان و...

افغانستان هم همین‌طور. آنها می‌خواستند اوکراین را به یک بروژه ضدروس تبدیل کنند. در اجلاس سران در ناتو در بخارست بعد از فروپاشی شوروی وقتی که آلمان متحد شد، به ما قول دادند که گسترش ناتو به سمت شرق به‌هیچ‌وجه انجام نمی‌شود. اما چه شد؟ قرمیمان دادند. ولی قبل از سوند و فنلاند حتی جمهوری‌های سابق شوروی و جمهوری‌های بالتیک، پنج موج گسترش ناتو به سمت شرق بود. ناتو به مرز ما خیلی نزدیک شده‌اند. شما تصور کنید اگر موشک‌های خود را در مکزیک در نزدیک آمریکا داشته باشیم، واکنش آمریکا چه خواهد بود؟

● کانادا؟

کانادا کشور مستقلی است؟ من نشنیدام. اگر به نقشه نگاه کنم نمی‌توانم چنین کشور مستقلی را پیدا کنم. شما قمیمید منظورم چیست.

● بله کانادا.

این چند فاکتور بود که ما را مجبور کرد هشدار بدهیم. ما پیشنهاد دادیم. حتی از کشورهای ناتو درخواست کردیم که علامت‌های مذهبی زیادی نده را افزایش داده است. راجع به این موضوع آقای اوجی با «الکساندر نواک» صحبت کردند و به این نتیجه رسیدند که ما باید رایزنی‌های مشترک بکوییم اینکه بکویید ایران را می‌بذیرم ما از نفت بکاره کرده و من تاکید می‌کنم با دوستان ایرانی در وزارت نفت رابطه خیلی خوبی داریم. در رایبز سال جاری یعنی سه، چهار ماه بعد، دو این برای هر دو طرف خیلی مهم خواهد بود.

● شما گمی می‌کنید در این دور «برجام» دوباره احیا می‌شود؟ البته فکر می‌کنم باید اسم برجام را جوز کرد.

چرا؟

● به دلیل عهدشکنی‌های آمریکا، بدقولی‌های اروپا و اختلافات و کارشکنی‌های بزرگی که وجود دارد. فکر نمی‌کنم چیزی دیگر از برجام مانده باشد؟

ما دیپلمات هستیم پس همیشه باید خوش‌بین باشیم. من برای دوستان ایرانی آرزوی موفقیت می‌کنم.

● به بحث اهداف روسیه در اوکراین رسیدیم. فکر می‌کنید این اهداف تا الان برای کشور روسیه موفقیت‌آمیز بوده است یا خیر؟

بله. یک باز دیگر هم تکرار می‌کنم که اگر روزنامه‌های ایرانی می‌خواهند بکویند این «جنگ» روسیه و اوکراین است. این نظر آنهاست.

● جنگ از نظر شما چه معنایی دارد؟ اوکراین تا بدین حد هشت سال از خاک خود در مقابل تجاوز عراق دفاع کرد. خودتان بهتر می‌دانید که اغلب کشورهای دنیا از لحاظ تسلیحاتی و عملیاتی حامی عراق بودند و شهرهای غربی این را بیان کردند. موشک می‌زدند، تانک، نیروی نظامی کلاسیک روی زمین و... می‌خواهم بدانم اینها تعریف یک جنگ نیست؟

به عنوان ناظر در انتخابات اوکراین در سال ۲۰۱۰ در شهر لووف حضور داشتم. در آن زمان آقای «ناتوکوویچ» پیروز شدند و همه قبول کردند که آقای ناتوکوویچ رئیس‌جمهور قانونی اوکراین هستند. از غربی‌ها می‌پرسم آنچه در سال ۲۰۱۴ اتفاق افتاد چه بود؟ این انتقال دموکراتیک قدرت بود از طرف آقای ناتوکوویچ که به روسیه فرار کرد و کودتا بود. کودتا بود که وزرای امور خارجه «آلمان و لهستان آمدند تضمین کردند که یک توافق و مذاکرات بین مخالفان ناتوکوویچ و خود ناتوکوویچ باشد. ولی این را زیر پا گذاشتند. این کودتا بود. من از غربی‌ها می‌پرسم. «آرسنی یاتسنیوک» و «الکساندر تورچینف» که در سال ۲۰۱۴ به قدرت رسیدند در نتیجه انتخابات آمدند؟ خیر. وقتی من اینها را می‌گویم خواهش کردم این را بیکویی کنند. ولی جیزی برایشان مناسب نیست سکوت می‌کنند. دوم اینکه در کریمه همه‌پرسی برگزار شد. اکثریت مردم کریمه تصمیم گرفتند وارد روسیه شوند. ولی من سؤال می‌کنم در کوزوو که در نتیجه جنگ در صربستان، به‌صورت غیرقانونی صربستان را بمباران کردند. مناطق مسکونی صربستان را مصدوم کردند. این مگر جنگ نبود؟ از طرفی سازمان ملل متحد اصلا مجوزی صادر نکرد. ولی هیچ‌کس آمریکا را متهم و محکوم نکرد و کوزوو را جدا کردند. این قانونی بود؟ خیر. غیرقانونی بود. آنجا تعداد زیادی از صرب‌ها در مناطق شمال کوزوو زندگی می‌کنند. از سال ۲۰۱۴ روس‌ها گفتند ما نمی‌خواهیم زیر سلطه رژیم ناربسیستی و فاشیستی زندگی کنیم. به طور منظم حمله می‌کردند و با بمباران مردم بی‌گناه را می‌کشتند. می‌دانید چند هزار نفر کشته شدند؟ آن زمان اروپا کجا بود؟ فقط ایران و روسیه را محکوم می‌کنند. پس چرا درباره کسانی که کشته شدند چیزی نمی‌کویند؟ از سال ۲۰۱۴ تا سال ۲۰۲۲ سکوت کامل بود. آیا این دورویی نیست؟ دوگانگی نیست؟ جان روس‌ها اهمیتی ندارد و جان آنهاست که قیمت دارد؟ همه ما برابر و مساوی هستیم. مهاجران مسلمانان که در لهستان کتک خوردند. از افغانستان، عراق و... خود غربی‌ها این کشورها را نابود کردند. عراق را نابود کردند برای اینکه آمریکا اجازه داد که عراق به انگلیس در جنگ اوکراین و ناتو شرکت نمی‌کنیم. تانو جنگجویان خود را می‌فرستد.

● من به همه اینها معتقدم. به ویتنام، عراق، افغانستان و...

افغانستان هم همین‌طور. آنها می‌خواستند اوکراین را به یک بروژه ضدروس تبدیل کنند. در اجلاس سران در ناتو در بخارست بعد از فروپاشی شوروی وقتی که آلمان متحد شد، به ما قول دادند که گسترش ناتو به سمت شرق به‌هیچ‌وجه انجام نمی‌شود. اما چه شد؟ قرمیمان دادند. ولی قبل از سوند و فنلاند حتی جمهوری‌های سابق شوروی و جمهوری‌های بالتیک، پنج موج گسترش ناتو به سمت شرق بود. ناتو به مرز ما خیلی نزدیک شده‌اند. شما تصور کنید اگر موشک‌های خود را در مکزیک در نزدیک آمریکا داشته باشیم، واکنش آمریکا چه خواهد بود؟

● کانادا؟

کانادا کشور مستقلی است؟ من نشنیدام. اگر به نقشه نگاه کنم نمی‌توانم چنین کشور مستقلی را پیدا کنم. شما قمیمید منظورم چیست.

● بله کانادا.

این چند فاکتور بود که ما را مجبور کرد هشدار بدهیم. ما پیشنهاد دادیم. حتی از کشورهای ناتو درخواست کردیم که علامت‌های مذهبی زیادی نده را افزایش داده است. راجع به این موضوع آقای اوجی با «الکساندر نواک» صحبت کردند و به این نتیجه رسیدند که ما باید رایزنی‌های مشترک بکوییم اینکه بکویید ایران را می‌بذیرم ما از نفت بکاره کرده و من تاکید می‌کنم با دوستان ایرانی در وزارت نفت رابطه خیلی خوبی داریم. در رایبز سال جاری یعنی سه، چهار ماه بعد، دو این برای هر دو طرف خیلی مهم خواهد بود.

● شما گمی می‌کنید در این دور «برجام» دوباره احیا می‌شود؟ البته فکر می‌کنم باید اسم برجام را جوز کرد.

چرا؟

● به دلیل عهدشکنی‌های آمریکا، بدقولی‌های اروپا و اختلافات و کارشکنی‌های بزرگی که وجود دارد. فکر نمی‌کنم چیزی دیگر از برجام مانده باشد؟

ما دیپلمات هستیم پس همیشه باید خوش‌بین باشیم. من برای دوستان ایرانی آرزوی موفقیت می‌کنم.

● به بحث اهداف روسیه در اوکراین رسیدیم. فکر می‌کنید این اهداف تا الان برای کشور روسیه موفقیت‌آمیز بوده است یا خیر؟

بله. یک باز دیگر هم تکرار می‌کنم که اگر روزنامه‌های ایرانی می‌خواهند بکویند این «جنگ» روسیه و اوکراین است. این نظر آنهاست.

● جنگ از نظر شما چه معنایی دارد؟ اوکراین تا بدین حد هشت سال از خاک خود در مقابل تجاوز عراق دفاع کرد. خودتان بهتر می‌دانید که اغلب کشورهای دنیا از لحاظ تسلیحاتی و عملیاتی حامی عراق بودند و شهرهای غربی این را بیان کردند. موشک می‌زدند، تانک، نیروی نظامی کلاسیک روی زمین و... می‌خواهم بدانم اینها تعریف یک جنگ نیست؟

به عنوان ناظر در انتخابات اوکراین در سال ۲۰۱۰ در شهر لووف حضور داشتم. در آن زمان آقای «ناتوکوویچ» پیروز شدند و همه قبول کردند که آقای ناتوکوویچ رئیس‌جمهور قانونی اوکراین هستند. از غربی‌ها می‌پرسم آنچه در سال ۲۰۱۴ اتفاق افتاد چه بود؟ این انتقال دموکراتیک قدرت بود از طرف آقای ناتوکوویچ که به روسیه فرار کرد و کودتا بود. کودتا بود که وزرای امور خارجه «آلمان و لهستان آمدند تضمین کردند که یک توافق و مذاکرات بین مخالفان ناتوکوویچ و خود ناتوکوویچ باشد. ولی این را زیر پا گذاشتند. این کودتا بود. من از غربی‌ها می‌پرسم. «آرسنی یاتسنیوک» و «الکساندر تورچینف» که در سال ۲۰۱۴ به قدرت رسیدند در نتیجه انتخابات آمدند؟ خیر. وقتی من اینها را می‌گویم خواهش کردم این را بیکویی کنند. ولی جیزی برایشان مناسب نیست سکوت می‌کنند. دوم اینکه در کریمه همه‌پرسی برگزار شد. اکثریت مردم کریمه تصمیم گرفتند وارد روسیه شوند. ولی من سؤال می‌کنم در کوزوو که در نتیجه جنگ در صربستان، به‌صورت غیرقانونی صربستان را بمباران کردند. مناطق مسکونی صربستان را مصدوم کردند. این مگر جنگ نبود؟ از طرفی سازمان ملل متحد اصلا مجوزی صادر نکرد. ولی هیچ‌کس آمریکا را متهم و محکوم نکرد و کوزوو را جدا کردند. این قانونی بود؟ خیر. غیرقانونی بود. آنجا تعداد زیادی از صرب‌ها در مناطق شمال کوزوو زندگی می‌کنند. از سال ۲۰۱۴ روس‌ها گفتند ما نمی‌خواهیم زیر سلطه رژیم ناربسیستی و فاشیستی زندگی کنیم. به طور منظم حمله می‌کردند و با بمباران مردم بی‌گناه را می‌کشتند. می‌دانید چند هزار نفر کشته شدند؟ آن زمان اروپا کجا بود؟ فقط ایران و روسیه را محکوم می‌کنند. پس چرا درباره کسانی که کشته شدند چیزی نمی‌کویند؟ از سال ۲۰۱۴ تا سال ۲۰۲۲ سکوت کامل بود. آیا این دورویی نیست؟ دوگانگی نیست؟ جان روس‌ها اهمیتی ندارد و جان آنهاست که قیمت دارد؟ همه ما برابر و مساوی هستیم. مهاجران مسلمانان که در لهستان کتک خوردند. از افغانستان، عراق و... خود غربی‌ها این کشورها را نابود کردند. عراق را نابود کردند برای اینکه آمریکا اجازه داد که عراق به انگلیس در جنگ اوکراین و ناتو شرکت نمی‌کنیم. تانو جنگجویان خود را می‌فرستد.

● من به همه اینها معتقدم. به ویتنام، عراق، افغانستان و...

افغانستان هم همین‌طور. آنها می‌خواستند اوکراین را به یک بروژه ضدروس تبدیل کنند. در اجلاس سران در ناتو در بخارست بعد از فروپاشی شوروی وقتی که آلمان متحد شد، به ما قول دادند که گسترش ناتو به سمت شرق به‌هیچ‌وجه انجام نمی‌شود. اما چه شد؟ قرمیمان دادند. ولی قبل از سوند و فنلاند حتی جمهوری‌های سابق شوروی و جمهوری‌های بالتیک، پنج موج گسترش ناتو به سمت شرق بود. ناتو به مرز ما خیلی نزدیک شده‌اند. شما تصور کنید اگر موشک‌های خود را در مکزیک در نزدیک آمریکا داشته باشیم، واکنش آمریکا چه خواهد بود؟

● کانادا؟

کانادا کشور مستقلی است؟ من نشنیدام. اگر به نقشه نگاه کنم نمی‌توانم چنین کشور مستقلی را پیدا کنم. شما قمیمید منظورم چیست.

● بله کانادا.

این چند فاکتور بود که ما را مجبور کرد هشدار بدهیم. ما پیشنهاد دادیم. حتی از کشورهای ناتو درخواست کردیم که علامت‌های مذهبی زیادی نده را افزایش داده است. راجع به این موضوع آقای اوجی با «الکساندر نواک» صحبت کردند و به این نتیجه رسیدند که ما باید رایزنی‌های مشترک بکوییم اینکه بکویید ایران را می‌بذیرم ما از نفت بکاره کرده و من تاکید می‌کنم با دوستان ایرانی در وزارت نفت رابطه خیلی خوبی داریم. در رایبز سال جاری یعنی سه، چهار ماه بعد، دو این برای هر دو طرف خیلی مهم خواهد بود.

● شما گمی می‌کنید در این دور «برجام» دوباره احیا می‌شود؟ البته فکر می‌کنم باید اسم برجام را جوز کرد.

چرا؟

● به دلیل عهدشکنی‌های آمریکا، بدقولی‌های اروپا و اختلافات و کارشکنی‌های بزرگی که وجود دارد. فکر نمی‌کنم چیزی دیگر از برجام مانده باشد؟

ما دیپلمات هستیم پس همیشه باید خوش‌بین باشیم. من برای دوستان ایرانی آرزوی موفقیت می‌کنم.

● به بحث اهداف روسیه در اوکراین رسیدیم. فکر می‌کنید این اهداف تا الان برای کشور روسیه موفقیت‌آمیز بوده است یا خیر؟

بله. یک باز دیگر هم تکرار می‌کنم که اگر روزنامه‌های ایرانی می‌خواهند بکویند این «جنگ» روسیه و اوکراین است. این نظر آنهاست.

● جنگ از نظر شما چه معنایی دارد؟ اوکراین تا بدین حد هشت سال از خاک خود در مقابل تجاوز عراق دفاع کرد. خودتان بهتر می‌دانید که اغلب کشورهای دنیا از لحاظ تسلیحاتی و عملیاتی حامی عراق بودند و شهرهای غربی این را بیان کردند. موشک می‌زدند، تانک، نیروی نظامی کلاسیک روی زمین و... می‌خواهم بدانم اینها تعریف یک جنگ نیست؟

به عنوان ناظر در انتخابات اوکراین در سال ۲۰۱۰ در شهر لووف حضور داشتم. در آن زمان آقای «ناتوکوویچ» پیروز شدند و همه قبول کردند که آقای ناتوکوویچ رئیس‌جمهور قانونی اوکراین هستند. از غربی‌